

No. 1 279938

ANUL XI. (SERIA II.)
APARE ODATĂ PE LUNĂ

"GENERATIA NOUA"

Bibl. Univ. Cluj
Nr. _____ 13 _____

Sibiu
II. 400

KOLOZSVARI
M. KIR. EGYETEM
KÖNYVTÁRA

NOUA TIPOGRAFIE J. WEISS
Calea Victoriei 29, Bucuresci

„GENERAȚIA NOUA“

LITERARĂ-SCIINȚIFICĂ
DIRECȚIUNEA UNUI COMITET

„GENERAȚIA NOUĂ“

Cu numărul de față, Revista „GENERAȚIA NOUĂ“ intră în al XI-lea an al traiului său.

În vreme de zece ani, am trecut peste nenumărate greutăți, pentru ca să putem ajunge astăzi aici unde ne aflăm.

Numai dându-și cine-va seamă de răceala cu care sunt privite la noi revistele literare, nu mai știind că nici măcar două la sută din publicul nostru nu se ocupă de literatura românească, numai atunci zicem, acel cine-va și-ar putea închipui nemăsuratele sacrificii cari le-am făcut, pentru ca publicațiunea noastră să trăiască zece ani!

Totuși, suntem hotărâți d'a merge înainte, de a da viață „Generației Noi“ încă pentru multă vreme, de a trece peste ori-ce piedici ce ne-ar răsări în cale.

Dacă avem însă o mulțumiră, apoi e aceea că în curs de zece ani, Revista noastră a apărut neîntrerupt, că nu s'a abătut de la linia de purtare, ce 'i-a fost trasă încă de la aparițiunea ei, adică de la anul 1880, pe când purta titlul de „Focea României“.

Cu acestea ne putem fâli și cu meritele viitoare, dacă cum-va, le-om avea.

DIRECȚIUNEA.

CUVINTE LITERARE

Când luptele politice la noi — și ce lupte! — au ajuns la o așa măsură, în cât au prins în lațu-i mulțimea, se va părea ciudat multora că o mână de oameni se mai adună în jurul unei publicațiuni, în ale cărei pagine nu vor da alt la iveală de cât literatura și știința.

Când mulți din oamenii noștri au ajuns până acolo, în cât de o mie de ori mai bucuroși își dau dinarul pentru a cumpăra un vot, decât *Salambô* a lui *Flaubert*, negreșit că atunci și în mintea acelora vom răsări ca prea îndrăzneți.

Când o ceată de foști scriitori, a căror greutate s'a cântărit, au lepădat condeiul de oțel al literelor, spre a se înarma cu condeiul de carton al politiceii, când și dânsii ne vor vedea strănsi aci, ne vor zice: „sunteți niște sărmani visători, cari nu știți că trăiți într'o țară unde artele sunt prețuite mai puțin chiar de cât la iubiții noștri vrășmași de dincolo.“

Vom răspunde tutulora:

„Luptele politice ne scârbesc, dinarul nostru îl dăm cu toată inima pentru o scriere folositoare, nu mai suntem niște visători, pentru că vremea aceasta ne-a cam trecut.

Și dacă ții cu tot din'adinsul a ne crede încă ast-fel, ei bine fie... mai nădăjduim că în țară aceasta, care are trebuința de atâtea, vom putea face și noi ceva.

Cei ce se îndoesc, n'au de cât să aștepte.“

Alții ne vor întreba: „fi-veți părtașii școalei lui Alexandri, Macedonski sau școalei Emineșciane? In proză fi-veți Zoliști, Flaubertiști?“

„Veți închide ușa romantismului? uita-veți școala lui *Victor Hugo*, acel gigant care cu dramele *Cromwel* și *Ernani* dat-a lovitura de moarte clasicismului?“

„Veți nesocoti adepții lui *Balzac*, *Stendhal* (*H. Beyle*)? De ce școală țineți?“

Răspunde-vom și aci:

Literatura fiind expresiunea direcțiunii spiritului unui popor, solicitată de idealul unei Societăți, care ideal este rezultatul unei îndelungate eredități psihologice, modificate de condițiunii etnice și climaterice, — literatura nu se poate îmbrăca nici cu un caracter individual, nici modifica de fantasia unui scriitor, ori cât de genial, admitând că geniul este alt-ceva de cât concentrațiunea tuturilor razelor, ce ar emana de la acela-și focar de civilizație.

Școala literară nici nu se creează, nici nu se naște; ci, când după o serie de forțări în direcția idealului, cultura societății a atins maximum de intensitate, și un geniu cristalizează în creerul său toate aceste necesități, exprimă această stare socială, atunci este admirat și calificat de geniu, adică suflul întregii societăți.

Prin urmare, școala literară este o necesitate care se împune, în urma unor anume evoluțiuni de idei. Iar în ceea ce privește procedul *executării*, va fi cu atât mai strălucit, cu cât impresiunile din afară vor avea mai mult răsunset în sufletul genialului artist.

Noi, școală literară propriu zisă, n'am avut de cât numai una: aceea a lui *Bolintineanu-Alexandri* care a căzut pe la anul 1878 *) din pricina lipsei de tradiții literare și nimeni dar nu va putea pretinde de la noi, d'a mărturisii fațăși pentru ce *școală* suntem.

Incheind, ținem a declara că ori-ce *gen* de scriere își va găsi azil în coloanele acestei publicațiuni, și că prin urmare porțile-i sunt deschise tuturilor lucrărilor serioase, literareori științifice.

N. D. Georgian.

*) Într'un număr apropiat, vom vorbi mai pe larg despre școala lui Alexandri-Bolintineanu.

CONTELE LEON TOLSTOI

Pe una din cele mai mari proprietăți ale Rusiei, la Iamaia Poliana, se născu la 1828, dintr'o familie aristocrată, Lev Nicolaievici Tolstoi, de care vorbim azi cititorilor noștri.

Orfan din mica copilărie, — perdu pe mama la vârsta de două ani, eară pe tatăl la nouă. — Tolstoi își făcu studiile în școalele superioare rusești, sub îngrijirea rudelor.

Inzestrat de natură cu o inteligență rară și cu o inimă nobilă, se porni din prima tinerețe la lucrări filantropice, și se interesa mai cu deosebire de starea înapoiată a țaranului rusesc, pe care doria să-l scoată din barbarie și ignoranță în care se află.

Fundă pe proprietățile sale școli, unde el singurul făcea pe dascălul; înstruind țaranii după un sistem nou, și propriu al său. Curând însă se convinse de zădărnicia ostenețelor sale; pentru care avu însă foarte mult de suferit.

Ideile sale filantropice a căutat să le propage printr'o mulțime de scrieri filosofice, literare, romane, teatru, studii istorice, etc., care toate se disting prin originalitatea stilului și a ideilor. Ca cele mai principale putem cita: *Resboiul și pacea*, *Anna Karenina*, *Cozacii*, *Amintiri* etc., adevărate capo-d'opere în genul lor, cari toate au avut cel mai mare succes și au fost traduse în principalele limbi moderne.

La începutul anului acesta, Tolstoi a publicat: *Sonata lui Kreutzer*. Această carte a făcut atâta șgomot și a produs atâta mișcare în clasele diriginte ale statelor celor mari, în cât cele mai multe au interzis vânzarea ei; chiar

și mult liberalele State-Unite ale Americii s'au speriat de ideile conținute într'însa și au interzis-o și acolo.

Intr'adevăr, sub forma unei convorbiri între câți-va călători dintr'un vagon de drum de fer, Tolstoi ne arată mincinoasa viață conjugală de acum, însă într'un mod atât de simplu și atât de adevărat, în cât citind această carte cu titlul ei atât de nevinovat, te cutremuri și te îngrozești de falșitatea societății noastre.

Te înspăimântă însă și mai mult poate soluțiunea la care vrea să ne ducă autorul. Vezi că are dreptate, că ceea ce scrie este oglinda vieții noastre. Însă e oare cu puțință a se introduce schimbarea ce o visează el, el care nu ascultă de cât sentimentele nobile ale inimei sale neprefăcute, fără a se gândi ce sguđuituri periculoase ar produce în lume?

Și cu toate acestea, Tolstoi este omul cel mai blând și cel mai pacinic ce se poate întâlni vr'odată.

Posesor al unei averi mari, el își petrece viața în cea mai mare simplitate, ocupându-se, ca și cel din urmă țăran de pe moșile lui, cu lucrările câmpului.

Și dacă nu'l întâlnești cu plugul, său la cosit, îl găsești acasă, ca cismar, ca tâmplar său muncindu-se la alt meșteșug.

El vrea ast-fel să dea semenilor săi pildă cum ar trebui să fie lumea: toți egali îndreptățiți și toți egali îndatorați. Nobile idei și admirabile; grele însă de pus în practică.

Dorim însă ca Tolstoi să ne mai fericească cu o mulțime de asemenea scrieri ideale.

Radu.

O LUPTĂ

-- DIN CARNETUL UNUI PRIETEN --

— O ști cât e de durdulie și de vioae. — Când i'am propus întâi, a zîmbit: nu mă credea. — Făcea niște gropițe în obraji, rîzînd!... Apoi, cînd a văzut că stăruesc s'o asigur, s'a uitat cu niște ochi așa de drăguți la mine... Par'că era e bomboană... M'a apucat, cu mâna ei catifelată, de mîna; și mi-a șoptit încet, cu sîială „ — Pe onoare?“ „ — Pe“. —

„Ei, ce vrei domnule? Nu s'a putat alt-fel. Am judecat în toate chipurile și am ajuns orbește la aceeași idee fixă. — Dacă aș fi avut nenorocirea să fiu vre-un sărac, ori, dacă din altă pricină, aș fi fost pus în neputință da a o avea cum vream, nici vorbă: aș fi înebunit, m'aș fi omorît, de durere. — Chiar acum, că încă n'am scos'o din miserabila închisoare, îți spun sincer, am palpitații cum n'am avut de cînd sunt...„ și 'mi trec prin cap bănueli extra-fantastice... N'am mințit nici o dată pe tata. Alaltă-eri, însă i'am scris că 'mi trebuie o mie de lei, urgent; și am invocat un motiv așa de prost, că mă mir și acuma de îndrăsneala pe care am avut-o. Totuși, azi, am primit banii; — dovadă că sunt bine reputat în fața tati, care e pătruns pînă în creștetul capului, că eă am să ure numele familiei cu doctoratul meu. — Știu, că minutul cînd va descoperi dînsul adevărul, are să fie sentința de moarte pentru mine. — Cu toate astea, am să lucrez cu prudență, în taină. — N'am să abuzez de banii lui. — Aceștia sunt cei d'întâi și cei din urmă, pe care 'i cer așa mulți, de o dată. — Cu cele trei sute de lei, pe care mi le trimete pe lună, pot ținea o odaie buniică pentru dînsa, într'o stradă retrasă. — E fată bună; se mulțumește cu ori ce...

„Frumoase zile are și Octombrie ăsta. — Ascultă ce am proiectat; or ce 'ți spun, te rog, nu taxa de nebunie... E vorba de cea

mai bună întrebuințare ce se poate face din acea o mie de lei. — Iată 'mă ideea... Înșă... între noi... Ești singurul...„

— N'ai grije. —

— Măine plec; direcția T... Ținta călătoriei o mănăstire de maici din apropiere. — Vreaū să profit de serile astea cu lună, — mai frumoase și mai pline de taină ca basmele pe cari mi le spuneau bunica —, vreaū să profit de ele, până în cele mai mici amănunțimi. — Nu știū dacă mă înțelegi. — Aș fi sigur, că m'ai înțelege perfect, când ai ști ce putere a avut asupra mea și în toată viața mea, această lună.

„Vezi ce idealic plan, ce concepție de om îndrăgostit? Iată-mă că mă despart de tine, fără să 'ți spun că 'mă pare rău de aceasta. — Nu pot să te înșel, mințându-te. — Imi ești prea scump prieten, ca să nu vreaū să mi te păstrez. — Nu e așa? Ce 'ți pasă ție de destăinuirile acestea ale mele? Poate nici nu te miri că ți le spun cu atâta ușurință. — Cu toate astea, ved, după fața ta, și sunt mulțumit, că ai înțeles, că ești singurul căruia mă descoper...“

Venise la mine în ziua aceea, într'un chip cum nu l'am văzut nici o dată: lăsând ușile deschise în urma lui, și luând toate covoarele după dânsul. — Urcase scările, ca și cum și-ar fi continuat un mers început de demult, și nu s'a oprit, de cât tocmăi în fundul odăei mele, la fereastră, pe un fotoliu. — Mi era prietenul cel mai vechi, și poate cel mai adevărat. — Liceul îl sfârșisem amândoi de o dată, pe aceleași bănci. Era, deci, o legătură și de obișnuință între el și mine; de aceea, nu puțin contrariat ne-am simțit, când băncile facultăței ne au izolat pe unul de altul. — El s'a înscris la medicină, mai mult spre a satisface plăcerea și deșertăciunea tatălui său. — Eu nu l'am putut urma: Eram hotărât pentru litere și le-am ales. — Acum eram amândoi în anul al treilea. Eu, în ajunul licenței, el, încă departe de doctorat, când, într'o seară a întâlnit-o pe aceea, de care 'mă vorbea, într'o casă de prostituție. — De atunci s'a schimbat într'un chip fenomenal. — Găseam la el idei așa de bizare, că mă puneam pe gânduri. Nu mai era deschis, sincer, și apropiat, ca altă dată. — Par'că atunci ne-am fi cunoscut.

Credeam că l'am pierdut de prieten. — Și am simțit atunci, în mine, durerea, pe care o simțeam într'un an, când am părăsit România,, ca să staū câte-va luni în străinătate. — Mi-aduc aminte,

că îndată după trecerea graniței, mi-au furnicat prin vine fiorii dorului de țară. — Ceva în tocmai am simțit, în fața răcelei de mine a prietenului meu. — Când într'o zi, mi-a destăinuit totul. — De atunci, ajunsese ca o gazetă: Venea în fie-care seară la mine, și-mi făcea darea de seamă a zilei sfârșite. — Și în aceste destăinuirii neîncetate, întrevedeam, par'că, un fel de iertare, din partea intelegintului meu prieten, că, fără voce, a ridicat între el și mine un zid de despărțire.

Dênsa era foarte frumoasă. — M'am gândit cum de a putut să rătăcească prin gunoiul, din care, spre a o scoate, a fost destinat prietenul meu. — Totuși n'am găsit nimic prea de temut în legătura aceasta, exclusiv provisorie. — Măine, poimăine, mi-am zis —, dênșul va fi liberat din armata dragostei. —

II

După o săptămână, am primit de la el, această scrisoare:

„Iubite G., ști *fericirea desăvârșită*, de care ne băteam joc atâta, cu principiile filosofice ale noastre și ale dascălilor noștri. — Am găsit-o; există.

„Când ne a văzut maica stariță pe amândoi, așa de tineri, și pe dênșă, atât de frumoasă, ochii ei de sfântă s'au umplut de o bucurie, care s'a revărsat peste inima mea, ca un torent de fericire. — Ne-a dat odaia cea mai bună și cea mai așezată. — De liniște, de pace nici nu e vorbă. — La mănăstire, acest lucru e pretutîndinea. — Fereastra dă în spre răsărit, la poalele unui deal, într'o grădiniță de țară fermecătoare. — Crede-mă, că nu știu ce să 'ți spun mai întâi; aș vrea să scriu un singur cuvânt, mare, care să le cuprindă pe toate; să 'ți pot da, ast-fel, măsura frumuseței tuturor de o-dată. — Inchipuște-ți numai un lucru: întiele ceasuri ale searei: ora zăngănitului de clopote al turmei, ce se întoarce acasă, ora celui din urmă lătrat, prelung, leneș, ce se mai aude, ca prin vis, din depărtare..... Apoi luna, luna, care înneacă zidurile albe și cearșaful patului, într'o lumină de a cărei liniște încremenesc. — Privesc ca un copil, la cer, și închid ochii, de frică să nu se mânia această lună așa de frumoasă, că mă uit prea mult la dênșă, și să se întunece.....

„Un vis, din care n'aş vrea să mă deştept nici o dată!..

„Nu lua în nume de rău avântul vorbelor mele. — Trăesc într'o lume de farmec; nu pot să ți o descriu de cât vrăjit de vederea ei. — Am fost așa de norocos în gustul pe care l'am avut!.. Liniștea și libertatea, două comori, pe care de atâtea ori le cântăm zadarnic în viață, stau ascunse aici. — Negreșit, mă desgustez la ideea, că în curând am să schimb acest cuib de rai, pentru lumea.. din care am plecat. — De aceea, caut s'alung de la mine gândurile triste. — Și isbutesc, căci mi-e la îndemână mijlocul de isbândă.

„E ceva idealic, nu e așa, tabloul ce ți alcătuie? — Te așteptai, de sigur, să încep scrisoarea cu: *despre ea*, și să sfârșesc cu același lucru. — Și eu, tocmai aceasta am voit să fac. — Cu toate astea, știi? mi-a fost peste putință... În legătura cu această femeie, prietene, simt ce n'am simțit până acum, în viața mea. — Luna, dealurile, florile, din grădinița mănăstirei, întregă lumea aceasta de fericire, care mă încântă, pare a fi orbește supusă ei; iar ea, puterea magică, după care se ordonează mișcările tuturor, și către care, fără voe, sunt atras și eu. — Nu vreați să ți fac aici o descriere banală a dragostei. — Că țin la ea, o ști de mult. — Inșă, te asigur; femeia aceasta posedă o putere de stăpânire, care a început să mă înspăimânte. Acum, chiar, când îți scriu despre dânsa, nu 'mi dau socoteala pe deplin, de măsura iubirei mele. — Pare că o ceață 'mi împăinjenează mintea, și nu pot vedea, de cât ca în umbră.

„Am vrut să'i fac câte-va întrebări, pe care mi-le însufla simpla curiozitate, dar care — bănuiam eu, — au s'o supere. — Creși? Mi-au înghețat vorbele pe buze, când am privit în ochii ei. — E din popor, fără cea mai mică cultură.—Acest lucru, am avut ocazie să'l constat admirabil, după vorbă, după port...“

„Sedeam azi de dimineață amîndoi, pe o piatră, din vârful unui deal. — Am dorit (eu) să ved răsăritul soarelui.—In minutele când mă simt mulțumit, se petrece în mine o schimbare ast-fel, că devin nebunatoc, ca un copil. — Mă cuprinsese un dor de a recita o poezie, și, ciudat! ceva mai mult, un dor de a fi înțeles, admirat și aplaudat... Aveam în carnet mai multe versuri culese.—Il deschid, mă apropii de dânsa, puii carnetul pe genuchiul ei, și încep, cu glas declamator să citesc niște versuri, potrivite cu împrejurarea. Ei bine: S'a uitat la rîndurile scrise, cu niște ochi, în cari am surprins rușinea

omului, care nu știe să citească. — Din acel moment, de sigur, gândirea nu'î mai putea fi îndreptată la ce citeam, când dânsa era stăpânită de teama de a nu se trăda...

„Vreau să'ți spun, că întâmplarea asta, — de natură a desgusta oare-cum, — nu a avut nici un efect asupra 'mî — S'a strecurat prin mintea mea, ca un fior ușurel, pentru-ca să rămâe apoi uitată, sa'ă mai bine, neluată în seamă, cătuși de puțin.

„De aceea, nu știu dacă am dreptate să mă înspăimânt.

„In fața brațelor ei albe, cari îmi înfașor gâtul, cu acea căldură dulce de trup femeese, lângă sânul ei elastic de fecioară, în frământările nebune ale îmbrățișerilor, în cari simt furia cu care 'mî cheltuese puterile mele de 25 ani, îmi uit până și de mormîntul mamii, pe care am avut'o tot-d'anna vie în amintire. — Privesc la dânsa, cum adoarme, de sigur, deprinsă, scârbită poate de atâtea sărutări pe care le-a cules în viața ei de prostituată, și genele mi se deslăpesc, somnul fuge și rămâi cu ochii mari, tâmpiți, când la luna, pe jumătate dispărută de-asupra ferestrei, când la fața ei nevinovată de ingeraș dormind. — Numai trei zile de când sunt aici, și am slăbit cum se cade... Voința chiar, nu mai lucrează în mine ca altă dată. — Mi-e frică să nu fac vre-o nebunie, să nu abuzez prea mult de liniștea și libertatea, pe cari le-am găsit cu prisos, aici. — Ah, de n'ar auzi tata!!

„Măine plecăm; dar nu la București. — Unde? — Nu știu. Îți voi scrie.“

III

Cu toate astea, a doua zi l'am întâlnit. — Slăbise, ca după o boală lungă. — Dar, pentru că știam adevărata pricină, am citit de minune în ochii lui, furia nopților de beție, petrecute...

— Ți-ai schimbat planul?

— Da... Mi a fost frică să nu vie tata; frică, nu de el, dar de cele trei sute de lei ai lui. — Dacă ar afla, aș fi pierdut și nu mi-ar mai rămânea de cât o cale... a cimitirului.

— Vezi prea negru. — Ai putea s'o ieși de nevastă.

— Glumești. — Nu'l cunoști pe omul ăsta... E hotărît la orice. — Dacă m'a tratat până acum ca pe copilul lui, să nu crezi că a făcut'o din vre-o pornire a dragostei de părinte. — Înaintea ochi-

lor lui, sunt instrumentul, care va trebui să'i mulțumească odată orgoliul, de a ridica numele familiei, — instrument, pe care la cel d'întâi semn de abatere, îl va arunca fără milă, în noroi.—De aceea, nici n'am putut să'i port vre-o afecție tati, de aceea am suferit și sufer așa de mult, de lipsa mamei. — Poate că și golul ăsta, mărit prin răceala purtării lui, m'a făcut să cad așa orbește, la dragostea de care mă hrănese acum. Sunt cu mintea sănătoasă, ca să recunosc, că ved încă drept lucrurile, și ca să pot pătrunde până în fundul cugetării tale și al modului tău de a mă judeca.—Mă învinovățești. — Crezi ore, că eu însu'mi sunt mai puțin aspru cu mine! — Fac rău: Nu încapе indoială. „O nebunie“ vei zice. — O monstruositate, voi adauga eu. — Și dacă nu mă poți înțelege, sunt mahnit, dar nu ți urez soarta mea.—Tu crezi, poți, că asta are să'mi aducă peirea. — Eu sunt convins. — Ghicesc ce e în gândul tău acum: Ai vrea să'mi zici: Dar atunci, de ce nu cauți să te scapi de această femeie? — Spune'mi însă tu, te rog: Dacă ai fi coprins de o boală grea, și ai fi întrebat: „De ce nu te cortorosești de dânsa?“ ce ai răspunde?... Și din acest punct de vedere, eu nu găsesc nici o deosebire, între o boală teribilă, între patima beției, a cărților, de exemplu, și între patima mea. — Vezi? Ești înaintea unui caz patologic din cele mai serioase.“

Și adaoșe, zîbind:

„Și ce e mai grav: pacientul, în acelaș timp e și doctor: dar un doctor, care ar face să roșească din înălțimea cerurilor, pe diviul Esculap.

„Ce expunere lungă a cauzei mele! Te-am obosit. Viu dintr'o stradă depărtată, unde am găsit o casă, pentru dânsa. — E un cuib din cele mai călduroase și mai potrivite, pentru iarna, care se apropie. — Imi clădesc iluzii de pașă. — Pentru anul ăsta, ști? mă las de învățatură. — Am urmat destul de regulat, până acum, în cei trei ani. — Tata nu va avea să'mi impute nici o iotă. — Și apoi, nimic mai ușor, de cât o cădere la examen. — In schimb...!“

Tăcu, și 'mi întinse mâna cu mulțumire. — Avea aerul liniștit al bătrânului, care, în agonie, își vede patul înconjurat de toți nepoții săi, în ochii cărora privind, e bucuros că și încredințează, astfel, lui Dumnezeu, sufletul.

(Va urma.)

Barion.

DIN ALEXANDRI

RODICA

Purtând cofița cu apă rece
Pe aț sēt umeri albi, rotunjori, —
Juna Rodică voioasă trece
Pe lângă juniș semănători.

Ei cu grăbire îi sar în cale,
Zicând: „Rodică, floare de crin,
„In plin să-ți meargă vrerile tale Cluj
„Precum tu, dragă, ne eși cu plin!

„Să-ajungî mireasă, s'ajungî crăiasă,
„Calea să-ți fie numai cu flori,
„Și casa casă, și masa masă,
„Și sânul leagăn de pruncușori!“

Cu grîu de aur ei o presoară,
Apoi cofița întreaga-o beu
Copila rîde și-în cale 'i sboară,
Scuturând grîul din pērul seū.

V. Alexandri.

WANDA

Prietenului meu N. D. Georgian.

Incremenise.....

Ferestrele trosneau, uşile bubuiaă şi pe afară se auzea urlete sălbaticе, amestecate din când în când cu ţipetele desnădăjduite. — În acelaş timp, un nor de pară se înălţa repede, mare şi trufos, potopind cerul posomorât, de d'asupra oraşului, şi luminând în roşu aprins un perete al odăei.

Trezită din somn, Wanda, un moment nu 'şi putu da seamă de ce se petrece, când de odată desmeticită, dete un ţipăt sfâşietor, un răcnet de mamă ce 'şi vede odrasla în mâna ucigaşului, şi se repezi, în cămaşe cum era, în altă odăe să 'şi destepте bărbatul.

Ghicise! Warsovia căzuse! Warsovia subjugată din nou, după ce gustase cât-va sănătosul şi îmbătătorul aer al libertăţii, iar acum hordele stepelor muscăleşti, bete de pradă şi sânge, năvăleă prin locuinţe.

Dar patul bărbatului era gol, aşternutul neatins, puşca şi sabia lipseaă din cuî. Impleticindu-se, pierdută, căta să se întoarcă înapoi la cei doi fiî. orfanî poate.

Deşteptaţi de sgomot aceştia tremuraă plângând, văzându-se singuri şi pe întunerec. Ea, nu avu altă putere, de cât să 'şi încolăcească braţele sale reci de spaimă pe după gâtul lor, şi să'î sărute convulsiv într'o ploae de lacrimi.

Intr'aceasta zarva creştea; din spre oraş pătrundeă o rumoare neînţeleasă şi teribilă, şi pe scări, urcaă paşi greoi, şi glasuri tari

și răgușite se pierdeau fiind prin săli, întretăiate adesea de ascuțite tăcănături de arme și surde zornăituri de pintenii.

Rămăsese pe pat, cu copiii în brațe, cu ochii rătăciți și cu trupul înghețat.

În fața primejdiei neînălăturalnice și pierduse tot cumpătul.

Un glas femeesc se auzi atunci la ușe, întrebând pe oaspeții nechemăți „ce vor,” și, întorcând cheea în broască o zvirlă în uliță p'un geam.

Era slujnica care alergase lângă stăpână-sa, și care acum se cerca să oprească drumul cazacilor, cari voiau a pătrunde la Wanda.

Dar cuvintele sale nu fură ținute în seamă, și o vîjiitură de sabie îi reteză capul, care se rostogoli bolborosind pe scări, în timp ce trupul său ajunsese prada turbaților ce se înjunghiau pentru el.

Wanda, înmărmurită, ascultase tot, simți fapta mișelească, a învingătorilor după strigătele de bucurie ce scoteau, sângele ei se înferbântă, și în acea clipă îi păru că ar putea fulgera cu privirea pe toți acei netrebnici. — Dar ușa căzu în țandări și niște figuri smolite, acoperite de bărbii stufoase și murdare se iviră în prag. — Vre o cincă se repeziră lacomi asupra obiectelor ce le atrase ochii, iar unul mai chipeș, părând că are autoritate asupra bandei, un Juncar¹⁾ pași către dânsa.

Copiii țipau în poala mării; aceasta, orbită de rușine, se apăra cu mâinile, în văzduh, de cel ce văzuse că se apropie de ea.

Dar Juncarul avea brațele tari, o apucă de mijloc cu o mână aducându-i mâinile la spate pentru a se feri de sgărieturi, și scânteor de beția plăcerii căuta s'o sărute, în timp ce ea striga înăbușită „Paul! Paul.” Acest țipăt și sbuciumările ei atraseră pe alții câți-va, și unul mai mare și mai puternic interveni, dând brânci superiorului său pentru a-și face el loc.

Juncarul turbând de mânie scoase pumnalul și îl înfipse până în rărunchi dușmanului său, care pică gâlgăind în sânge.

Infricoșăți tovarășii mortului se deteră la o parte făcându-se roată în jurul sergentului.

Wanda se sbătea din nou în brațele lui și pentru că se arăta îndărătnică, infuriat făcu un semn unuia din barbarii ce'l priveau.

¹⁾ Sub-ofițer (voluntar)

Un cnut 'și desfăcu acesta din brăul său, se apropie de Wanda, părăsită de Iuncar și repezindu'l în aer, 'l lăsă cu toată puterea de care dispunea, peste coastele nenorocitei.

Un țipăt teribil izbucni din pieptul femeii și fără voe genuchii i se 'muiară căzând rugândă în fața calăului, iar pe buzele sale es-pira cu greutate amarul cuvânt „*mild*.”

Sălbatecul rinji mulțumit, se apropie din nou de ea, și rîzînd îi arăta pe cei doi copii ai săi răpiți de unul din fii stepelor, care eșea cu ei pe ușe.

Ii lua copiii pentru a face dintr'ansu încă două robii ai Țarului.

Instinctul, durerea de mamă 'i date noui puteri, puteri care învinsesă pe acelea ale atentatorului și resturnându'l călcă peste trupul lui, alergând să'și scape odraslele. O adevărată luptă se încinse între mîmă, prădată de rodul pântecului său și răpitor. Cu un copil reluat, căuta să recâștige și pe cel-alt; dară sleită de puteri, ea căzu, și izbînda fu de partea cazacului care dispăru cu amîndouă copiii pe scări.

Totul nu se sfîrșise însă, Iuncarul rușinat o smulse de pe podeală cu o ușurință pe care o dă numai furia, și cu victima în brațe alergă să așeze trupul dezgolit, moale și fără cunoștință în pat.

* * *

Contele Paul Petrovici, muscal de origină, căsătorit cu o poloneză, — Wanda, — de familie nobilă, avea de pe urma acesteia imense proprietăți în Polonia.

Dotat cu un spirit liberal, i se frîngea inima de durere și înghitea pe ascunse amărăciunea ce simțea, vîzînd un popor întreg învățat a trăi liber, ingenuchiat de cnutul Țarului nemilos Nicolae I.

Iși ura neamul său supus, îndărătnic și tîrător, lăsându-se a fi cărmuit de un singur om, adevăratul Dumnezeu al tuturilor Rușilor.

Fiind la Paris, unde s'a urzit primele scînteii ale revoluției la 1852, în unire cu principele Cartoryski și cu poetul Adam Mickiewicz, în hotel Lambert, putu intra în țară liber sub scutul ce'i da titlul său de muscal, și odată aci nu se sfi d'a se da pe față, îndeplinind planurile celor două capi ai acestei importante mișcări. — Om de inimă, nesocoti primejdiile la care se espunea și lua parte la rînd; una după alta, la toate bătăliile date în timp de trei ani, pentru a

susține libertatea republicei Varsoviei. — Copii și nevasta nu l-a părăsit un moment, mângăierea familiei, îi îndulcea suferințele trudelelor sale.

Era la 10 ceasuri seara, sgomotele despre mișcările trupelor ruse de peste zi, îl neliniștise. Iși frământase mintea căutând noi mijloace pentru ca să împiedece catastrofa ce se întvedea dară nu atât de aproape.

Cine-va bate la ușe. Petrovici îi deschise și un ofițer național abia resuflând întră.

— Conte! strigă el, vin muscalii!

— Doamne apără! rosti Paul, și fără să dea de veste nimului, încinse sabia, își luă pușca, coboră în curte, deșteptă oamenii ce l'avea și însoțit de ei și de ofițer, alergă în partea de unde începuse lupta.

Var! Sfaturile și dibăcia sa nu mai puteau ajuta nimic. Era prea târziu! Polonii se luptau cu rușii pe ulițe; cei d'ânteu dând foc în urma lor. Încă câte-va brațe mai mult, încă câți-va morți mai mult și totul se mărginea aci. Muscalii erau mai numeroși, muscalii trebuiau să birue.

Un tatar îi ciunti degetele de la mâna stângă. Nu simți, urma lupta, și când sângele scurgându-se prea mult îl făcu să simți oarecari dureri, și când zări flăcările ce se înaltau vijelioase în fața lui, își aduse și el aminte că are casă, că are copii, că are femei! Ingrijit de soarta ce'i așteaptă familia, făcu ce făcu de se furișă prin învâlmășeală și alergă spre casă.

Când ajunse, cazacii și împărțeau averea lui. Nu luă în seamă. . . . Piară tot! Copii și femeia! . . .

Urcă scările, sărind câte trei trepte, și se opri în dreptul odăii nevastei sale. Se îndoea dacă trebuie să intre sau nu. Dară . . . intră, și văzu oribilul spectacol ce ne-am oprit a'l descrie.

Înmărmurit un moment, își reveni repede în simțiri. Wanda era leșinată. Trase pistolul din brâu și ochi: un pocnet, un răcnet, fum . . . tăcere . . .

Încarul era un cadavru. Wanda se sbătea de moarte.

Se apropie de ea, văzându'l deschise ochii mari; îl privi lung, părea că cere ertare; svârcolirile încetă. O amărăciune grozavă i se întinse ca o pânză pe față și . . . muri ucisă . . . de Paul!

Tăcut, o sărută apăsat, lung; îi închise pleopele, smulse pumnulul din Iuncar, și îndreptându'l pe inima sa, mai șopti: — *Libertate! Libertate! Wanda! . . .* și arma 'i spintecă plămâni.

* * *

Copii sâr? Unul, e fugit în România, altul e la Siberia, încă tușat de roabă, muncind până la moarte, pentru ce?

Pntru gloria Țarului.

Eduard M. Adamski.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUVINTE CRITICE

ORIGINAL ȘI IMITAȚIE

Necontestat, că scriitorul trebuie să aibă vecinic înaintea-i ca *modele* lucrările marilor autori și să caute a câștiga dintr'insele povește folositore în mânuirea condeiului. De aceeași importanță însă trebuie să fie și grija, ca nu cum-va într'un paroxism de admirare ori-ce germen al originalității să piară distrus sub influența dorului imitativ.

Fișec este dar faptul, că operele — mari într'adevăr — sunt atât de rare. Când acei, ce să îndeletnicesc cu scrisul își închid ori mai bine își silesc creerul să rămăe supus în diametrul limitat al imitațiunii; când prin urmare ori-ce tendință de originalitate moare înăbușită sub înrîurirea celui-l-alt curent, fără îndoială, că fructul, ce se va produce, ori-cât de bun ar fi el, va perde din preț prin faptul, că aparține unei specii cunoscute, învechite.

Un fapt dovedit este încă și acela, că odată căduț în cursa imitării, e cu desăvârșire greu să te poți distra. Iată dar, cât de mult ni să împune datoria să ne ferim de un asemenea obicei, care în nici un cas nu pôte fi privit ca un *morb accidental* ci provocat prin condamnabila noastră neprevvedere.

Despréaux a ȝis:

Quand ou se brûle au feu, que soi-même ou attise,
Ce n'est plus accident mais, c'est une sottise!

Intr'adevăr, faptul e foarte limpede prin sine însuși. Acum să luăm un exemplu de actualitate. Limba dulce și plină de farmec a lui *Eminescu*, filosofia lui subjugătoare și adâncă, răpitoarea formă a mult cugstatelor sale versuri venite cu melancolia și convingătorul seŭ pessimism a avut un așa de mare și de puternic efect asupra multora din câți l'au citit, în cât în mod înconscient, numai sub împresiunea determinantă a mulțumiri sufletești, s'au descepat cuprinși de un fel de ameteală inexplicabilă, datorită căreia s'au apucat să

aiureze cu ritus *Eminescean* simțirile veștejite de căldura imitării. Dacă s'ar fi mărginit în a-și exprima simțimintele așa cum isvoraă, în ordinea nașcerii lor, nesilit, liber, — n'ar fi reușit mai bine decât sacrificând o *idee* pentru a imprumuta un *greer* sunător din ruinele poeziilor lui *Emînescu*? —

Iată unde ne poate conduce *servilismul imitativ*: la o desăvârșită *anihilare* a ființii noastre, determinându-ne să trăim în ecrenul restrîns peste măsură a unui străinism de viață, de cugetare.

Condițiune indispensabilă dar pentru reașită în scriere trebuie să fie *distigerea*, ce suntem datori s'o facem între *original* și *imitație*.

Ioan I. Livescu.

INCOMPARABILULUI ARTIST
Grigore Manolescu
in
„HAMLET“

*Coprins în veci de 'nflorare,
De viețuire desgustat,
Setos de-o veche răsbunare,
Danezul prinț ai înviat.*

*Zăresc în strania 'ți figură:
Oroarea, pentru omu laș,
Paradoxală creatură,
Și-al cugetărei uriaș.*

*La mânăstirea cuvioasă
Trimetzi femei, fără de regret,
Și lângă groapa fioroasă
Te joacă o hârcă de schelet.*

*Ipnotezezi ori-ce privire,
Șin dorul vecinic de repaos,
Plutești măi sus de-ori ce gândire,
Măi sus de astrele din haos.*

Alexandru Obedenaru.

ISTORICUL CAFELI

Cafeaua, această băutură care a devenit populară pentru sute de milioane de oameni după globul pământesc, își are și ea istoricul ei, fiind cât se poate în legătură și cu Istoria civilizației moderne.

Cafeaua are diferite numiri la diferite popoare, de pildă: Arabii, născocitorii cafelei, o numesc *Cahvah*; Persienii, *Cahvoc*; la turci se numește *Cahveh*; la Egipteni, *Cahova*; la Chinezi, *Ca-phë*; Latiniilor o numeauă *Coffea*, iar Românii îi zic *Cafea*.

Intrebuințarea cafelei nu este de când datează omenirea, căci toți câți am studiat viața antică la Romani, Greci, Egipteni nu vedem nicăerea pomenindu-se despre dânsa.

Patria cafelei este Etiopia, acolo arborele de cafea era cunoscut foarte de demult, dar admirat numai pentru frumusețea florilor și fructelor sale, care în vreme de aproape opt luni de zile stă înflorit cu florile grupate — albe ca zăpada — și având în același timp și fructe roșii ca cireșile.

Nu se poate ști cu precizie cine a descoperit în bobele de cafea, această calitate și mai cu seamă prin ce întâmplare.

O tradiție populară din Arabia zice că: Derviș (popă mahometan) a văzut cum caprele lui de câte ori mânca din frunzele și fructele acestui pom, se înveseleau, păreau mai istețe. Popa imitându-le la rândul-i a descoperit calitățile cafelei.

Alții zic că: Un Ermit de prin Abisinia care a căutat diferite plante care să-i sperie somnul, — căci de câte ori voia noaptea să-și facă rugăciunile, glumețul Morfeu venea de-î închidea pleoapele ochilor; văzând dânsul atunci, că nu-și poate îndeplini sfânta datorie, imploră profetul printr'o călduroasă rugăciune.

Apoi, se spune, că profetul s'ar fi coborât în vis și i-ar fi zis:

du-te în muntele vecin, acolo vei întâlni un cioban cu niște capre, și el te va învăța ce să faci.

Ermitul se duse, întâlni ciobanul, îi povesti visul și îi așteptă povața.

Ciobanul îi răspunse că nu știe alt nimic de cât că, toate caprele lui când mâncau din fructele sau frunzele aceluși pom, toată noaptea nu dormeau.

Atunci Monachu a luat din acele semințe, le-a fiert și bând văzu că poate birui întru cât-va somnul.

Mai interesant pentru istoria cafelei sunt notițele următoare, cari au într'însele un caracter istoric mai pozitiv :

Orașul Aden (lângă sânul mării Persice) și Meca, au fost locurile cele d'întâiu unde s'a bătut cafeaua; nu se știe însă cum s'a născocit prăjirea cafelei.

Din aceste două orașe băutura de care vorbim s'a răspândit în toată Arabia prin *Jelu* lui *Mufti Genial Edin*, *Mufti Dha Chani* și al *Șeicului* *Chaedeli*. Toate acestea s'au petrecut prin secolul XV.

Unii pretind că liquidul ce a bătut *Șeicul Omar*, un contimporan al lui *Mahomet*, cam pe la anul 1258, era chiar cafea.

Alții însă susțin că acea băătură, era extrasă din alta plantă numită „*Catu*“ la orientali și *Celastrus* în botanică, și care băătură este mult mai antică de cât cafeaua; ea există și azi în Orient.

Dar ori cum, este sigur că *Jemen* din Arabia, a fost leagănul cafelei.

Acolo oamenii au făcut cunoștință cu această plantă, d'acolo ea și-a început marșul său către Occident.

În Meca, orașul adunării a mii de pelerini, cari vin pe tot anul la Sf. Mormânt al lui Mahomet, aduc cu sine cafeaua.

Tot aci s'au făcut și cele d'întâiu cafenele cari erau, în acele vremuri, și oteluri.

Dar cafeaua, îndată după ivirea sa, a dat d'o opozițiune violentă ca ori-care descoperire mare.

În anul 1511 existența cafelei și a cafenelelor a fost atacată.

Guvernatorul din Meca a găsit pe unii din *Derviși*, bând cafea chiar în templele lor. Apoi, fiind-că el nu cunoștea încă această băătură, a trimis pe vinovați, împreună cu cafeaua lor, înaintea unui tribunal alcătuit din *Derviși* și *Medici*.

Medicii declarară că băutura e rea și o condamnă. Der-
vișii pedepsiră pe *vinovați* d'a merge călări pe câte un măgar prin
toate ulițele orașului.¹⁾

Pe când se urma ast-fel în Meca, cafeaua făcea progrese mari
în Egipt.

Un pașe care guverna atunci în Cairo, dădu un decret în anul
1535, prin care permitea orî-cuî băutura cafelei, și dădea libertate
tuturor d'a deschide cafenele.

La 1550 cafeaua a făcut invaziune în Constantinopol, unde își
începu marea ei domnie, de care se bucură până azi. Inșă chiar
atunci, regiunea domniei cafelei asupra mahometanilor, se întinsese
de la *Alep* și *Damasc* până la *Byzans*. În *Alep*, unul numit *Hachem*,
și în *Damasc* altul numit *Schems*, au fost cei d'întăiu în Orient cari
au deschis stabilimente de *cafenele*.

Acolo, în paturî moi numite *divane*, ședea publicul oriental,
sorbînd din acel liquid negru, care poștește pe om la gânduri; orien-
talii au găsit într'însa o liniște corporală, însoțită de o apatie mor-
ală, prea conformă cu caracterul și cu firea lor.

Nu puțin după ce s'au deschis cafenelile în Constantinopol,
ele au devenit puncte de întălnire pentru oameni; apoi în Orient
unde nici teatre nici alte petreceri nu erau, cafenelile deveniră cen-
trul unde mulțimea își petrecea mai toată viața, mergînd acasă nu-
mai pentru a mânca și a dormi.

Este evident că această băătură, a modificat toată starea so-
cială în Orient, adunând oameni isolați până acum în haremurile lor,
apropiîndu-i unul de altul, făcîndu-i aceea ce trebuie să fie, adică
fințe sociabile, iar nu isolate.

Clerul oriental a început să nu privească tocmai bine aceste
cafenele, căci făcea concurență periculoasă giamiilor, care începură
să se cam golească, toți omorîndu-și vremea prin cafenele.

Statul de asemenea, nu privea cu ochi bunî adunarea supușilor
la un loc, unde multe fapte de ale lui începuseră să fie criticate.

(Va urma).

C. Stabil.

¹⁾ Semn de defăimare pentru un om mare, în Orient.

LA UN PORTRET

*Mă perd uitându-mă la tine
Coprinsă că de-un farmec sfânt,
Și 'nsufletul meu car revine
Dorul ce avuă pe-acest pământ.*

*Și cu'n amor peste măsură
Desmerd frumosul chip al tău,
Și uit c'a fost între noi ură
Și uit de câte sufer eu.*

*Și te iubesc ca și atunci
Cu tot avântu-închipuirii
Și cu acea simțire dulce
Ce-o da trecutul amintirii.*

Veronica Micle.

BRIGANZII

Operetă în trei acte. — Muzică de *Jaques Offenbach*, libretul tradus de d. *St. Rasiamu*).

Muzică delicioasă cu arii fermecătoare mai cu seamă duetele cântate de *Fiorela* și *Fragoletto*. Rolul *Fiorelei* a fost incredințat d-nei *Welner*. Publicul păstrând o suveniră încă vie, de modul cum d-na *Keller* a interpretat, acum câți-va ani, acelaș rol, a primit cu răceală apariția la rampa a mult aplaudatei *Oltence* de odinioară.

La ridicarea cortinei ne aflăm în munți; un nenorocit mesager cade în ghiarele lui *Falsacappa* (d-nu *Băjenaru*) și a bandei sale, care află dintr'o scrisoare găsită în geamantanul prizonierului, că a doua zi va trece frontiera două ambasade, una Italiană (venind să întâmpine pe principesa de Grenada ce se căsătoria cu ducele de Mantua), și alta Spaniolă (ce escorta pe principesă) al cărui preceptor ajungând la Mantua, trebuia să primească suma de 3 milioane. *Falsacappa* are o idee pe care o pune în practică în actul următor.

În actul II zărim un drum la frontiera celor două regate și o cârciumă internațională unde trebuie să se oprească ambasadele. Tabloul acesta este nou, executat cu multă dibăcie de pictorul teatrului d. *Romeo Girolamo*, perspectiva și coloritul te face să crozi că e un drum pe care poți merge și o dumbravă unde te poți umbri.

Aci *Pepo* cârciumarul e în culmea entuziasmului, de onoarea și gheșeftul ce va avea găsduind pe ambasadorii italieni și spanioli. După terminarea unui trio compus din el și familia sa de birtaș, sosesc doi cerșetori cerând milă, în versuri, mai sosesc încă doi, apoi încă patru, încă opt, se umple scena de cerșetori. La plângerile celor dintâi, *Pepo* nu dă nici o atențiune, când însă numărul cerșetorilor se mărește și când birtașul zărește pumnalele sclipind, cade cu multă artă la pământ (rolul e interpretat de d-nu *Jianu*.)

Sosește ambasada italiană compusă din baronul de *Campotasso* (*D-nu Catopolu*), șeful *Carabinierilor* (*D-nu Teodorescu*) și vre o șapte soldați.

D-nu *Catopolu* cântă cu succes următorul cuplet, fiind secondat la sfârșitul fie cărei strofe de puternicul nostru bas d-nu Teodorescu:

Campotasso

Fiind chemați la palat noi doi
Ne am prezentat la duce, care
Ne zise astă-zî amândoi,
Primiți prințesa la hotare.

Șeful Carabinierilor

S'o primim la hotare.

Campotasso

Spre a primi chiar un copil
Pricepe că nu-î lucru mare,
A combina elementul civil
Cu elemente militare.

Când ne-a trimes pe amândoi
S'a gândit prințul foarte bine,
Trimete acolo un om vioiu
Și'un om cu minte ca și mine.

Șeful Carabinierilor

S'aibă minte este bine.

Campotasso

Femeii mele ce aștept,
Ce-î pot trimite la primire,
De cât un om vioi, deștept.
Ș'un om frumos de la oștire?

Și iată cum alțeta sa
A fost compus 'n ambasada
Menită a întâmpina
Pe principesa de Grenada.

Falsacappa împreună cu *Pietro* (d. I. Petrescu) și cu ceilalți bandiți deghizați în lucrători, isbutesc, mai mai în brânciuri, să includă în han ambasada italiană.

În depărtare se aude sgomot de castagnete. E ambasada spaniolă, care e primită de *Falsacappa* (travestit ca șef de carabinieri) și *Pietro* (în costumul lui *Campotasso*). *Cortina* cade în urma unui cor general de bandiți și ambasadori, aceștia din urmă cad la amenințările briganzilor.

În actul III ne aflăm la *Mantua*, al cărui duce (d-nu V. *Toneanu*) fardat și costumat ca un adevărat prinț italian, având în dreapta o ducesă (d-na *Pătrașcu*) și în stânga o marchisă (d-ra *Orloff*), așteaptă pe prințesa de *Grenada*.

Sosesc pseudo-spaniolii cu *Falsacappa* deghizat de astă dată în contele de *Gloria-Cassis*, *Pietro* în perceptor, *Fiorella* în prințesa de *Grenada*, iar *Fragoletto* în micul pagiu. *Pietro* nici aci nu uită a șterge câte-va ceasornice, inele, brățări. Ducele de *Mantua* dă ordin casierului său a plăti celui pe care 'l crede contele de *Gloria-Cassis* cele 3 milioane, casierul e în imposibilitate de a face aceasta, neavând în casă de cât un bilet de o mie lei, pe care îl oferă lui *Falsacappa*, șeful briganzilor apucă de gât pe acest activ casier: în timpul acesta răssește adevărații spanioli, jandarmeria înhață pe bandiți, însă *Fiorella* care scăpase în actul I viața Duceului de *Mantua*, obține amnestia.

Din expunerea subiectului se poate vedea atât de des își schimbă actorii costumele între ei.

Progresele brigandajului inspiră lui *Pietro* reflecțiuni foarte picante, ce-ar fi de actualitate și la noi unde un *Licinski* (a nu se confunda cu *Licinski-Ishel* -- nesupărat de nimeni înspăimântă și jefuește *Dobrogea*. Dar finanțele, dar jandarmeria! V'a dat idee d. *Hasnaș* de una, v'a arătat d. *Teodorescu* în ce stare se găsește cea laltă. D-ra *Kaiser* a interpretat cu multă dibăcie pe tinerul arendaș *Fragoletto*, care fiind despuiat de Briganzi, nu găsește nimic mai bun de făcut de cât a se face și dânsul hoț. Vocca d-rei *Kaiser* prea duioasă pentru ca să aparție unui arendaș, devine și mai fermecătoare în noua condițiune de handit.

Cea mai mare parte din arți au fost cântate cu succes de d-nii *Băjenaru*, *Teodorescu*, *Catopolu*, *Hasnaș* și *Grigoriu*.

D. Petrescu a reprezentat pe Pietro într'un mod admirabil, nuanțând îndestul părțile glumețe.

Toneanu în Ducele de Mantua are un joc de scenă așa de natural, în cât uiți în momentul acela că te afli în teatru; vocea clară și tonul prietenos al acestui excelent artist, 'i-a câștigat și cu această ocazie simpatiile publicului Bucureștean.

A mai contribuit la reușita acestei operete interpretarea inteligentă și artistică a rolurilor secundare încredințate d-nei T. Pătrașcu și d-relor L. Ionescu, E. Orloff, M. Dumitriu, P. Moor, Z. Sorescu, E. Dimancea, precum și d-nilor V. Eremia, I. Simionescu și C. Ionescu.

În această operetă roluri aū fost destule și vedem că într'însa joacă mai toți artiștii și artiste tînere, sunt însă alte piese când nu li se încredințează de cât roluri de figuranți și figurante, în care aptitudinea și talentul nu se poate afirma și desvolta, de aceea am dori ca onor. Direcțiune să dea ocazie tinerilor talente de a se manifesta, distribuindu-le roluri mai însemnate celor cari s'aū distins pe băncile conservatorului.

A. Obedenaru.

POESII POPULARE

CUM E OMU AMOREZAT

Mărăcine curățat
Rău e omu amorezat:
Se culcă nóptea-'n îmbrăcat,
Cu ghetele încălțat
Și-o ține tot în oftat,
Și se scoală căpiat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

'MI-E DOR

Puicuța, sufletul meu,
Las bobocii pe pîrîu;
Se 'mî prinț și-eu un boboc,
Se 'l duc diseară 'ntr'un loc,
Se 'mî măi potolese un foc;
Focuri, focuri și arsuri,
Junghiuri de la 'ncheieturi.
Unde 'ți vîd gâtul spălat
Și hurnuzul revărsat,
M'aș băga la ține-argat.
Ce fel de argat se 'ți fiu?
Tot în brațe să te țiu,
Cu clondiru de rachiú.

N. Vaschide.

Auzite de la Marina Alexe Cojocaru,
din satul Dabârlău, scaunul Sântu
George, Transilvania.

RĂFUELI ȘI MULTUMIRI

D-lor Athanasie M. Tanu (Misitie), Fratelli Zermann, Iancu Malcoci, D-na Dim. Orășanu din Brăila cari cu o seninătate sufletească esențiară primesc regulat gazeta fără a se gândi, că munca altuia trebuie plătită, le face *cadou* administrația de onomastica fie-căruia prețul abonamentului, ce datorese, însoțit de un convenit omagiū. Iar *D-lor Dim. Mitachi (Architect) Hotel Concordia, și Cavalerul Co-roaniū Românū (auđi rușine!!)*

Nae Ghiță Găetan să le fie de cap paralele, cari ni le-au mâncat. Ambiū gentilomū domyiliciază în *Galați*. Avis celorlalte ziare.

În orașul *Buzeu* amintim mutra caraghioaza și jcinică a *D-lu* negustor (*rușine!*) *Săcăreanu*, care crede că face pomană, plătiind datoria gazetei. Mai mult, ba că a primit, ba că n'a primit, ba că nici nu cunoasce numele ziarului etc. Noroc de bietele controale ale poștei, pe cari le posedăm. În sfârșit și *D-tale* să-ți fie ca și la ceilalți. Drepti!! *D-l General Pencovici!* Aferim galon de ghinărar! Nu te 'nneei cu gălușca datoriei noastre? Bravo, *D-le Ghinărar!!* Bravo! Noroc, că mai sunt și oameni cinstiți și cu frica domnului. Lor le exprimăm simțimintele noastre de recunoștință. Între aceștia fac parte: *D-rul Caravia, Dr. colonel Georgescu, D-rul Feldmann, D-rul L. Schwarz, Inginer Gr. C. Stavar, L. Goldenberg, Nicolae Popescu* mare comerciant, etc.

Avis dar tuturor:

Administrația.

Inștiințare

D-nul I. I. Nacian, fost colaborator la Revista noastră, s'a retras din jurul acestei publicații.

* * *

Preparate igienice de Victor Thuringer

DEPOUL GENERAL

FARMACIA LA OCHIUL LUI DUMNEZEŪ

BUCURESCI

No. 154, Calea Victoriei, No. 154.

Hygiena gurei și dinților

Articolele următoare preparate cu ingrediente superioare și strict după principiurile igienice, sunt preferabile tutulor preparatelor streine, prin efectele salubre ce produc. Aceste preparate vindecă toate alterațiunile gurei, servesc în general spre curățirea dinților și a întreține sănătatea lor.

Apă da gură, sticla 2 lei.

Pasta de dinți, tablete à 60 bani și borcane de cristal à 2 lei.

Opiate dantifrice, borcane à 1 leu și 1.50 bani.

Prafuri de dinți, (roz, albe, negre), cutia 80 bani.

Prafuri de dinți cu coaje de chină, cutia 1 leu.

Pudre cosmetice

Pudră albă și roșă, cutie à 50 bani și à 2 lei.

Veloutine, (albă și roșă), cutia 1 leu.

Aceste preparate sunt cu totul private de substanțe vătămătoare, ca mercuriū, plumb etc. — substanțe care determină adesea orī inconveniente destul de simțite. Ele sunt preparate numai din substanțe care sunt recomandate de hygiena cosmetică și prin aceasta sunt superioare tutulor preparațiunilor de felul acesta.

ANTISUDINA

Remediul pentru înlăturarea sudoarei excesive a PICIOARELOR ȘI A MÂNILOR

Ori-cine știe, că nimic nu p \acute{o} te fi mai desagreabil de c \acute{a} t o asudațiune rebel \acute{a} a picioarelor și m \acute{a} nilor, mai cu seam \acute{a} în timpul verei. Acest inconvenient devine și mai insuportabil dac \acute{a} acea asudațiune e asociat \acute{a} de o od \acute{o} re desagreabil \acute{a} . **Antisudina** posed \acute{a} proprietatea de a înl \acute{a} tura dup \acute{a} scurt timp aceste anormalit \acute{a} ți.

Se recomand \acute{a} tuturilor, a c \acute{a} ror ocupațiune reclam \acute{a} umblete multe.

Prețul unei cutii, un Leu

Coniferon

Oleu antireumatic și antinevralgic

Se fac două fricțiuni pe zi

Flaconul lei 1 și 50 bani

Comenzile din provincie, însoțite de mandat postal a sumei respective la care se mai adaog \acute{a} 60 bani pentru embalagi \acute{u} și timbru, vor fi efectuate esact.

În cur \acute{a} nd voi \acute{u} putea servi onorabila mea clientel \acute{a} cu preparatele igienice High-life, adic \acute{a} cu :

P\acute{a}te dentrice „High-life“	borcanul	Lei 1	50	bani
Eau dentifrice „Hig-life“	flaconul	„	2	50 „
Poudre de riz „High-Life“	cutia	„	2	50 „

Articole necesare pentru casă

	L.	B
<i>Alifia magca</i> pentru obiecte metalice cutia	—	25
<i>Balsam</i> pentru bătătură „ <i>Clavelin</i> “, sticla	1	—
<i>Craione</i> pentru migrenă à lei 1 — și à	1	40
<i>Cristal-Palace-Kitt</i> pentru lipirea porțelanului	—	75
<i>Craione</i> pentru degerături	1	—
<i>Căncălă de păr</i> „ <i>Nusseextrakt</i> “ blond, brun și negru à	4	—
<i>Cerneală</i> pentru marcat rufe	—	80
<i>Cerneală roșie de Carmina I-a</i> pentru scris	—	80
<i>Eau de Quinquina</i> pentru păr, sticla	2	—
<i>Emplastru de om sărac</i> pentru reumatism	1	—
<i>Esență</i> contra moliiilor	1	50
<i>Emplastru</i> „ <i>Touristenpflaster</i> “ pentru bătătură	2	50
<i>Glycerina</i> parfumată à lei 1 și à	—	50
<i>Hârtie</i> esecelentă pentru stârpirea muștelor, 25 foi	1	25
<i>Hârtie</i> pentru molii, à 30 bani și à	—	40
<i>Licórea</i> pentru lustruirea cămășilor	1	—
<i>Oleu</i> pentru ungerea mașinelor de cusut	—	50
<i>Pastile pectorale</i> pentru tuse, cutia	1	—
<i>Praf insecticid</i> pentru purici, etc., flaconul	—	50
<i>Praf</i> pentru cai, cutia	1	25
<i>Săpun</i> de gudron	1	—
„ <i>Syntheticon</i> “ oleiū lipiud pentru lipi t	—	75
<i>Tinctură</i> pentru stârpirea păduchilor de lemn	1	—
<i>Tord Boyour</i> , otravă pentru șoareci	1	50

Toate aceste articole se găsesc la

FARMACIA LA OCHIUL LUI DUMNEZEŪ

BUCHURESCI

(fost 126) 154, Calea Victoriei 154, (fost 126)

Farmacia este asortată cu toate specialitățile străine și indigene, cu articole de cauciuc, obiecte de pansament și cu un mare depou de parfumerie.

La comendile din provincie, care vor fi exact esecutate, rog a se adăoga și 60 bani pentru embalagiū și timbru.

V. Thüringer, (farmacist).

ANUNCIURI

W. Staadecker

București, Str. Smârdan 8
Brăila. Bulevardului Cuza 114

Oferă pentru sezonul primăverii Depozitul său de
următoare mașine

LOCOMOBILE ȘI TREERĂTOARE

RUSTON PROCTOR & Co.

MĂȘINE de SECERAT

ȘI

LEGAT SNOPI

SECERĂTOARE „DAISY“

DIN FABRICA

M A C C O R M I C K

Pluguri Universale RUD. SACK

Premiate la toate Exponențiile din străinătate și
din țară

MORI pe postament de fer și lemn

din fabrica RUSTON și CLAYTON

Pietre de mără francezești

de la Société Générale Meulière din

LA FERTÉ-SOUS-JOUARRE

Totdeauna 40—50 perechi în deposit

ABONAMENTUL

Pentru un an lei 20
Profesorii, profesoarele și studenții universitari plătesc
pe jumătate.

*Cine primesce două numere consecutive,
se consideră ca abonat.*

COPRINSUL:

Generația Nouă	<i>Diracțiunea.</i>
Cuvinte literare.	<i>N. D. Georgian.</i>
Contele Leon Tolstoi	<i>Radu.</i>
O luptă (Nuvelă)	<i>Barion.</i>
Rodica (Poesie)	<i>V. Alecsandri.</i>
Wanda (Nuvelă)	<i>Ed. M. Adamski.</i>
Cuvinte Critice	<i>I. I. Iivescu.</i>
Lui Gr. Manolescu (Poesie).	<i>Alex. Obedenaru.</i>
Istoricul Cafelii	<i>C. Stabil.</i>
La un Portret (Poesie).	<i>Veronica Micle.</i>
Briganzii (Cronică Teatrală)	<i>Alex. Obedenaru.</i>
Poesii Populare	<i>N. Vaschide.</i>
Răfueli și Mulțumiri	<i>Administrația.</i>
Inscințare	<i>Redacția.</i>
Anunțuri	

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

— Strada Vinătorului 20 prin strada Sf. Apostoli —

BUCURESCI

1891